

EDITORIAL

Després d'un any d'intensa preparació, l'hivern de 1989 apareixia el primer número de la revista D'A, sota el títol de "El Pas del Temps".

Aquest fet sense precedents, fins aleshores no s'havia publicat mai una revista d'arquitectura a les Illes Balears -, va donar peu a una aventura que durà 6 anys, fins l'abril de 1994. El número monogràfic "Erwin Broner, 1898-1971", tancava una sèrie de 12 números consecutius, d'aparició trimestral, desafiant la definició de revista proposada per el llavors canonge de la Seu, Baltasar Coll, segons la qual, a les Illes, una revista es una publicació que surt dues vegades.

En aquell primer número es va publicar, a mode de manifest, un text d'Italo Calvino, "La memòria del món", que resumia la posició de l'equip encarregat de la revista, davant la difícil tasca de documentar la pròpia història.

Mitjançant aquell text es reconeixia la consciència i la responsabilitat d'abordar l'història des d'una perspectiva institucional i per tant representativa i plural. No obstant això, també la inevitable subjectivitat que comporta la direcció d'una revista des d'una visió personal, independent i crítica dels esdeveniments.

Una vegada escrita l'història, com deia el protagonista del conte d'Italo Calvino: "Si a la memòria del món no hi ha res a corregir, la sola cosa que resta a fer és corregir la realitat on aquesta no concorda amb la memòria del món".

Aquesta afirmació expressava la nostra confiança en la possibilitat d'induir una nova realitat.

Des de llavors l'atenció es va concentrar en documentar l'activitat arquitectònica a les Illes, deixant testimoni dels episodis més rellevants. Això implicava no tant sols fer la crònica de la actualitat més recent sinó recuperar també episodis del passat, per anar construint el fil de la nostra història. Prenguérem les intervencions de Gaudí i Jujol a la Seu com a punt de partida d'allò que sentíem com a contemporani.

Així el propòsit era participar en el debat universal de la cultura arquitectònica des d'una perspectiva particular, omplint un espai editorial que ningú més podia atendre. Lluny de localismes o folklorismes, i també dels projectes i obres de moda que compareixien a totes les revistes nacionals, investigarem les relacions entre allò propi i allò més global.

Foren sis anys de treball silenciós i diari, tancats cada horabaixa fins molt tard. Primer a la sala de la xemeneia de la planta noble de Ca la Torre i després a la sala del fondo, devora la terrassa.

Tots els treballs eren inèdits i de producció pròpia. Era un treball manual i artesà, fèiem els texts, moltes de les fotografies, els plànols i dibuixos, les il·lustracions, la composició de les pàgines, les traduccions.... ni tan sols teníem ordinador.

Les pàgines es discutien una a una, i es muntava l'art final amb esquadra i cartabò, aferrant les galerades i les fotocòpies amb spray, seguint l'estil del nostre dissenyador gràfic que es declarà radicalment partidari de l'antiga escola i s'estimava més l'olor de la goma i el paper, que no els avantatges de l'incipient software.

La revista va ser abatuda per el raig d'una assemblea turmentosa, com aquell om vell al que cantava n'Antonio Machado, quan als anys noranta s'ensumava una crisi de la construcció.

La sensació de buit deixada per l'absència de la revista, crec que ha estat àmpliament compartida i la seva reedició n'era una assignatura pendent.

Tal vegada la seva mancança ha servit per entendre que deixar testimoni de la pròpia història es una necessitat irrenunciable i una responsabilitat de qualsevol col·lectiu i més encara si aquest té una declarada funció social com es ara el COAIB.

L'edició d'una revista es un fet que s'ha d'inscriure en la normal activitat d'una institució com la nostra i hauria de quedar al marge de fets conjunturals, com son la composició de les juntes o les circumstàncies del mercat. A més a més, forma part d'una sòlida tradició dels principals col·legis del territori espanyol. Fins i tot els crítics més rellevants han atribuït a aquesta intensa activitat editorial una bona part del prestigi internacional que actualment gaudeix l'arquitectura espanyola.

Aquesta carència ha estat suplida de qualque manera, en els darrers temps, per la publicació dels premis d'arquitectura, en edicions independents, a les tres illes. També per la creació de les beques, que ofereixen un espai per l'investigació i la divulgació científica de l'arquitectura i l'urbanisme, així com per diverses publicacions monogràfiques que s'han multiplicat els últims anys.

Encara així, cap d'aquestes pot assolir l'espai editorial que pertany a una revista periòdica, la crònica crítica de l'actualitat mes immediata y la reflexió teòrica que transmeti l'esperit dels temps son trets exclusius de la seva naturalesa. Per això la necessitat de la reedició de D'A continua vigent.

Tretze anys després, moltes coses han canviat. L'informàtica ha ocupat les nostres vides i vivim immersos a l'era digital. L'informació es mou dins una xarxa i està gairebé a l'abast de tothom, arreu el món, de forma immediata.

Hem de pensar també que el nostre col·lectiu ha crescut molt els darrers anys, amb gairebé 1200 associats a les illes i amb una estructura territorial molt dispersa, la qual cosa requereix un sistema de distribució costós i complex.

Així les coses sembla natural que a l'hora de pensar en una nova etapa de la revista, es donés prioritat al format digital. D'aquí prové el nom da_digital que identificarà aquesta edició.

El format digital no te perquè implicar la renúncia al format paper, ara bé hem de ser cada vegada mes conscients que l'ús de paper implica el consum d'un recurs natural escàs i que aquestes edicions s'haurien de reservar per allò que sabem que val la pena guardar i tenir sempre a mà. Hi cap per tant la possibilitat de fer una edició anual amb una selecció dels continguts presentats en format digital.

Després de moltes proves s'encomanà la coordinació de la versió definitiva d'aquest número 0 al nostre company Jaime Sicilia, qui ha estat l'encarregat de donar un aire nou a la presentació dels continguts, actualitzant el concepte als formats propis de la comunicació digital i la difusió en xarxa, amb el suport per la programació web, d'ATIPIKA.

Comença així una nova aventura on es mantenen els trets que caracteritzaren la primera etapa de D'A, reafirmant la voluntat de documentar la pròpia història i donar claus per interpretar l'esperit dels temps.

Dins el món digital, la qüestió no es tant l'accés a l'informació com tenir un criteri per destriar aquella que ens resulti realment útil i interessant. En aquest sentit una de les

funcions de la revista serà dur a terme aquesta tasca prèvia de selecció de continguts i vincles, per facilitar la nostra recerca dins la jungla inesgotable d'informació dispersa.

D'una altra banda la revista hauria d'actuar com a plataforma dins la w.w.w., per donar notícia de l'activitat arquitectònica a les nostres illes, de forma que aquesta pugui ser coneguda i consultada arreu el món, així els nostres arquitectes podran tenir presència en termes d'igualtat amb altres col·lectius que ja disposen d'aquests medis de difusió. En tot cas es una tasca que ens pertany i que ningú farà per nosaltres.

També creiem que la revista pot actuar com a vehicle de cohesió i comunicació, donada la particular estructura geogràfica del nostre col·lectiu.

Hem escollit un format de disseny silenciós i tranquil, amb la intenció que resulti un lloc acollidor, allunyat del soroll i de la saturació d'informació tan freqüents al paisatge digital. La proposta gràfica intenta reflectir l'esperit flexible de l'estructura de continguts, on reflexions, idees, articles d'opinió, converses, propostes i projectes d'arquitectura, trobin també un lloc adequat.

Sensible al seu temps, la revista renovarà de forma periòdica els seus continguts, amb freqüències distintes segons cada secció. El cos principal es renovarà mensualment, hi haurà però apartats que podran tenir una actualització immediata i uns altres que seguiran el ritme propi dels esdeveniments.

El format digital permetrà també una participació molt més directa en la producció dels continguts. Per això confiem en la col·laboració de tots per fer possible aquest nou espai d'informació i debat, i que d'a_digital sigui una eina més al servei dels professionals, per fer hi front a la profunda i radical transformació que viu actualment el món de l'arquitectura.

Llarga vida a d'a.

Palma, maig de 2008

Frederic Climent Guimerà
